

ת"פ 14905/01/18 - רונית חמו נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 14905-01-18 מדינת ישראל נ' חמו
תיק חיצוני: 464471/2017

בפני
המבקשת
נגד
משיבים
החלטה

כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אפרת פינק
רונית חמו ע"י ב"כ עו"ד איתי רוזין
מדינת ישראל ע"י שלוחת תביעות, רחובות

לפניי בקשת הנאשמת לביטול כתב האישום.

1. עניינה של הבקשה בכתב אישום המייחס לנאשמת עבירה של גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

לפי כתב האישום, ביום 17.10.17 הניחה המתלוננת את הטלפון הנייד מחוץ למרפאה וטרינרית ברחובות, ובהמשך לכך, נטלה הנאשמת את הטלפון הנייד מהמקום. לאחר שהמתלוננת תלתה שלט וביקשה מהמוצא להביא הטלפון למרפאה הוטרינרית, הגיעה הנאשמת וטענה בפני עובד המרפאה, כי "אחר" גנב את הטלפון הנייד ושיבו לבעליו בכפוף לתשלום של 500 ₪. בהמשך, יצר בן זוגה של המתלוננת קשר טלפוני עם הנאשמת, השניים ניהלו משא ומתן באשר לגובה התשלום. הנאשמת מסרה כי תמסור את הפרטים ל"אחר" המחזיק בטלפון. בשעות הערב הגישה המתלוננת תלונה במשטרה. ביום 23.10.17 הנאשמת התקשרה לבן זוגה של המתלוננת ואמרה לו "תגיד אתה לא מתבייש...אני באה להחזיר לך אתה הולך למשטרה? אה? הטלפון הזה זה נשבר. אין טלפון, עכשיו תמות לא תראה אותו."

2. הנאשמת טענה כי יש לבטל את כתב האישום מחמת טענות להגנה מן הצדק ולאור דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים.

3. אפשרתי לצדדים להגיש טענותיהם בכתב, אולם הם הסתפקו בטיעון בעל פה, והוגשה אך עמדה בכתב של היחידה להסדרים מותנים בתביעה המשטרית, בעניין החלטה באשר לכתב האישום שלפניי.

4. בא כוח הנאשמת טען בדיון, כי עמדת הממונה על הסדרים מותנים, לפיה אין הסדר מותנה בעבירות של גניבת טלפון נייד, אינה סבירה. לטענתו, לאור סעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982, ונוהל היועץ המשפטי לממשלה להפעלת סימן א'1 בפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי - "הסדר מותנה" (6.9.2017) (להלן - "נוהל הסדר מותנה"), לא ניתן להחריג כתבי אישום שעניינם בגניבת טלפונים מהאפשרות לסיים ההליך בהסדר מותנה.

עוד טען, כי לא מתקיימות במקרה דנן הנסיבות הרלוונטיות בסעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי ובנוהל הסדר מותנה, שבהן אין מקום לסיים ההליך בהסדר מותנה. יתר על כן, לטענתו, לא דנו בנסיבותיה האישיות של

הנאשמת, אלא ראש היחידה להסדרים מותנים החליט בצורה רוחבית כי אין הסדרים מותנים בגניבת טלפונים.

5. באת כוח התביעה טענה, לעומת זאת, כי אין מקום להתערב בשיקול דעתה של התביעה לפי סעיף ד' לנוהל הסדר מותנה. עוד טענה, כי לפי פסיקת בית המשפט העליון, מתחם העונש ההולם עבירה של גניבת פלאפון, נע בין מאסר לתקופה של חודשיים ובין מאסר לתקופה של שמונה חודשים. עוד ציינה, כי לעמדת התביעה, על העונש בגין גניבת פלאפון לכלול, בכל מקרה, מאסר בפועל, ומכאן שאין העבירה מתאימה להסדר מותנה.

6. ראש היחידה להסדרים מותנים, בנייר עמדה שהגיש לבית המשפט, הוסיף כי שיקול הדעת באשר לעריכת הסדרים מותנים מסור לתביעה, וכי היא לוקחת בחשבון את האינטרס הציבורי, לצד עמדת התביעה באשר לעונש הראוי. לטענתו, ההחלטה באשר להתאמת נאשם להליך של הסדר מותנה נעשית באופן פרטני לגבי כל נאשם, והיא לוקחת בחשבון גם את נסיבותיו האישיות של הנאשם, נסיבות ביצוע העבירות ונסיבות הקשורות להתנהלות הנאשם לאחר ביצוע העבירות.

7. לטענתו, היחידה להסדרים מותנים לוקחת גם בחשבון את האינטרס החברתי הנפגע. בעבירה של גניבת טלפון, הפגיעה בערכים החברתיים כוללת לא רק פגיעה בקניין וברכוש, אלא גם את הפגיעה בפרטיותו של אדם ובמידע החיוני להתנהלות חייו. לפיכך, החליטה היחידה להסדרים מותנים, שככלל, עבירות של גניבות טלפונים לא יטופלו על ידי היחידה להסדרים מותנים, ולא יסגרו בעילה זו, למרות שכל מקרה יבחן לגופו.

8. עוד הוסיף, כי המקרה הנדון נבחן לפי נסיבותיו ונמצא כי אינו מתאים לסגירה בהסדר מותנה. אמנם, מדובר בגניבה במציאה, אולם הנאשמת לא השיבה את הטלפון הנייד לבעליו, למרות שהבינה את נחיצותו, אלא החלה המסכת שקרים, תוך ניהול משא ומתן להשגת טובת הנאה בגין עבירה פלילית. גם לאחר שהמתלוננת הגישה תלונה למשטרה, התקשרה הנאשמת לבן זוגה של המתלוננת, האשימה אותו בצעד שנקטו והודיעה שהרסה את הטלפון. לאור אמור, ציין ראש יחידת ההסדר המותנה כי התנהגות הנאשמת מחייבת עמדה תביעתית מחמירה וכי בכוונת התביעה לעתור להטלת עונש של מאסר.

דין והכרעה

9. סמכות התביעה לסגור תיק בהסדר מותנה הוסדרה בחקיקה ראשית, בסימן א'1 בפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי. ואלו הוראות סעיף 67א לחוק סדר הדין הפלילי, הרלוונטיות לענייננו:

(ב) ראה תובע כי קיימות ראיות מספיקות לאישום בעבירה, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 62(א), שלא להעמיד חשוד לדין, ולהציע לו הסדר ..., אם ראה כי נסיבות העניין בכללותן מתאימות לאי-העמדה לדין נוכח עריכת ההסדר ומילוי תנאיו.

(ג) לא ייערך הסדר אלא בעבירה מסוג חטא או עוון, או בעבירה מסוג פשע המנויה בתוספת השישית ...

(ד) תובע רשאי לסגור תיק בהסדר בהתקיים שני אלה:

(1) העונש המתאים לחשוד, לדעת התובע, לפי הוראות סימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין, אינו כולל מאסר בפועל;

(2) אין פרט רישום כהגדרתו בסעיף 2 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, שנרשם בעניינו של החשוד, בחמש השנים שלפני ביצוע העבירה נושא

ההסדר, לרבות הסדר שנערך בעבר, ואין חקירות או משפטים פליימס תלויים ועומדים בעניינו במשטרה או באותה רשות, לפי העניין, שאינם חלק מההסדר.

10. בהמשך להסמכת התביעה לסגור תיקים בהסדרים מותנים, פרסם היועץ המשפטי לממשלה את נוהל הסדר מותנה, שמטרתו הסדרת תחולת החוק על סוגי העבירות ונסיבותיהן.
11. לפי סעיף ג.2 לנוהל, ככלל, השימוש בהסדר מותנה נועד לחול על עבירות קלות או עבירות שבוצעו בנסיבות מקלות. ממשיך סעיף ג.4 לנוהל וקובע, כי החוק מסמך את רשות התביעה להחיל את הוראות החוק על עבירות ונסיבות בדרך של הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, ומשכך רשות התביעה רשאית להחיל החוק רק על עבירות ונסיבות העומדות בדרישות החוק, כפי שנקבעו בנוהל. עוד נקבע בסעיף ג.5 לנוהל, כי גורמי התביעה יהיו רשאים להחיל הסדר מותנה על העבירות המנויות בתוספת ובנסיבות שנקבעו בנוהל.
12. סעיף ג.12 לנוהל מפרט את הנסיבות שעל התובע לקחת בחשבון: נסיבות אישיות של החשוד; נסיבות ביצוע העבירה; תוצאות העבירה; התנהלות החשוד לאחר ביצוע העבירה; נסיבות מקלות אחרות.
13. עוד יש לבחון, לפי סעיף ג.13 לנוהל, את תנאי הסף הבאים: העונש המתאים לחשוד, לדעת התובע, אינו כולל מאסר בפועל, ובכלל זה עבודות שירות; לחשוד אין עבר פלילי ב-5 השנים האחרונות ואין תיקים תלויים ועומדים לחובתו; קיומן של ראיות מספקות לאישום.
14. לפי נספח ב' לנוהל, עבירת הגניבה היא אחת העבירות שבהן רשאית התביעה המשטרית לסיים הליך פלילי בהסדר מותנה.
15. השאלה העיקרית היא אם יש מקום להתערב בהחלטת התביעה שלא לסיים ההליך בעניינה של הנאשמת בהסדר מותנה?
16. ככלל, בית המשפט אינו משמש כ"תובע על" ואינו מחליף את שיקול דעתה של התביעה בשיקול דעתו, אלא במקרים חריגים בלבד. על כך עמד בית המשפט העליון בהחלטות רבות שניתנו לאורך השנים (ראו, למשל: בג"צ 3884/16 פלונית נ' השר לביטחון פנים, בפסקה 40 (20.11.17); בג"צ 9443/16 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' פרקליט המדינה (15.8.17); בג"צ 5699/07 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה, בעמ' 49 (26.2.08); בג"צ 5675/04 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נט (1) 199, 208 (2004)).
17. עם זאת, שיקול דעתה של התביעה אינו נקי מכל ביקורת. שתי דוקטרינות מרכזיות התפתחו, במהלך השנים, לבחינת סוגיית התערבות בית המשפט בשיקול דעתה של התביעה: האחת, דוקטרינת ההגנה מן הצדק; והשנייה, דוקטרינת הביקורת המנהלית (על היחס ביניהן, ראו: (רע"פ 1611/16 מדינת ישראל נ' ורדי, בעמ' 19 (31.10.18)).
18. לפי דוקטרינת ההגנה מן הצדק, אשר החלה כדוקטרינה פסיקתית, ועוגנה בהמשך בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, רשאי נאשם לטעון כי הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. בבחינת טענות להגנה מן הצדק, על בית המשפט לאזן בין השיקולים השונים באמצעות מבחן תלת שלבי: בשלב הראשון, בוחן בית המשפט את הפגמים שנפלו בהליך ואת עוצמתם; בשלב השני, נבחנת השאלה אם בקיום ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה בתחושת הצדק וההגינות; ובשלב השלישי, יעניק בית המשפט את הסעד ההולם המאזן כראוי בין השיקולים, האינטרסים והערכים העומדים ביסוד ההליך הפלילי, ובין הפגמים שנפלו בהליך (ע"פ 4444/16 פלוני נ' עמוד 3

מדינת ישראל (10.10.18); ע"פ 2868/13 חייבטוב נ' מדינת ישראל (2.8.18); ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776, 806 (2005)).

19. לפי דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים, שהיא פרי פסיקת בית המשפט העליון, נאשם רשאי להעלות טענות בדבר פגמים מנהליים בהתנהלות רשויות האכיפה במסגרת ההליך הפלילי, ובית המשפט רשאי לבחון, בהתאם לכללי המשפט המנהלי, את שיקול דעתן של רשויות האכיפה (בג"צ 9131/05 **ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' מדינת ישראל** (6.2.06); בג"צ 1382/13 **פלוגי נ' בית המשפט המחוזי בחיפה** (27.2.13); רענ ג די "דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים" **ספר מצא** (2015)).
20. מכאן, שבית המשפט יעביר את החלטת היחידה להסדרים מותנים בשבט הביקורת, לאור הכללים שהותוו בחוק ובפסיקה. משמע, שככלל, לא יתערב בית המשפט בשיקול דעתה של היחידה להסדרים מותנים, אלא אם ההחלטה עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק או הגינות משפטית, או שנפלו פגמים מנהליים, שיש בהם כדי להצדיק התערבותו של בית המשפט.
21. בנסיבות המקרה, לא מצאתי כי מתקיימת עילה להתערב בשיקול דעתה של היחידה להסדרים מותנים, משמע, כי החלטת היחידה להסדרים מותנים לא עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק או הגינות משפטית, וגם לא נפלו בה פגמים המצדיקים את התערבות בית המשפט.
22. לפי ההסדר החקיקתי, כפי שפורט, הסמכות להחליט כי מקרה נדון מתאים להסדר מותנה מסורה לתביעה. לפי נוהל הסדר מותנה, התביעה רשאית להציע הסדר מותנה רק בעבירות המנויות בתוספת, ובכלל זה בעבירה של גניבה.
23. עם זאת, לא בכל מקרה שבו עסקינן בעבירה המנויה בתוספת, חייבת התביעה להציע הסדר מותנה. התביעה רשאית, בהחלטה אם להציע הסדר מותנה בעבירה המנויה בתוספת, לקחת בחשבון, לפי סעיף 12 לנוהל הסדר מותנה, את נסיבותיו האישיות של החשוד, נסיבות ביצוע העבירה, תוצאות העבירה, התנהלות החשוד לאחר ביצוע העבירה, ונסיבות מקלות אחרות. על התביעה גם לבחון, קיומם של תנאי סף, ובכלל זה, כי העונש המתאים לחשוד, לדעת התביעה, אינו כולל מאסר בפועל, ובכלל זה עבודות שירות.
24. התביעה טענה תחילה, כי לא ניתן להציע הסדר מותנה בעבירה של גניבת טלפון, משום שמתחם העונש ההולם בעבירה של גניבת טלפון נידע בין מאסר לתקופה של חודשיים ובין מאסר לתקופה של 8 חודשים (ראה: רע"פ 6365/13 **קליינר נ' מדינת ישראל** (23.9.13)).
25. לא ניתן לקבל עמדה קטגורית זו, שהרי מתחם עונש הולם לעולם נגזר מנסיבותיו של המקרה. לא דין גניבת טלפון "רגילה" כדין גניבה במציאה. לא דין גניבת טלפון ממקום בעל רגישות או מקורבן בעמדת נחיתות, כמו גניבת טלפון מחולה בבית חולים, כדין גניבת טלפון מחנות. והעיקר, לא בכל מקרה של גניבת טלפון, עמדת התביעה היא למאסר בפועל.
26. מכאן, שלו היתה התביעה דבקה בעמדה, שהוצגה תחילה, כי לעולם לא יהיה הסדר מותנה בעבירה של גניבת טלפון, משום המתחם שנקבע, ייתכן שהיה מקום להתערב בשיקול דעתה. עמדה כללית וקטגורית מסוג זה סותרת את סעיף 5.ג לנוהל הסדר מותנה, שלפיו יש לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו.
27. אולם, לאחר שהתביעה שבה ושקלה את עמדתה, הודיעה לבית המשפט, במסגרת הודעה שהגיש ראש היחידה להסדרים מותנים, כי המקרה הנדון נבחן לפי נסיבותיו, וכי גם לאחר בחינה זו, לא התקיימו הנסיבות

להסדר מותנה.

28. עמדת ראש יחידת הסדרים מותנים כי המקרה הנדון אינו מתאים להסדר מותנה בשל נסיבותיו, לא עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק או הגינות משפטית, וגם לא נפלו בה פגמים המצדיקים את התערבות בית המשפט.

29. הנאשמת אמנם גנבה את הטלפון במציאה, שהיא נסיבה מקלה, אולם בה בעת, התנהלותה לאחר מציאת הטלפון, משמשת לחובתה. התנהלות זאת כוללת מסכת של שקרים, ניסיון להוציא כספים מהמתלוננת, ואף יצירת קשר עם בן זוגה של המתלוננת, לאחר הגשת תלונה במשטרה, האשמתו בהגשת תלונה והודעה כי תהרוס את הטלפון. מכאן, שאין מדובר בגניבת טלפון במדרג הנמוך ביותר.

30. לאור האמור, אין מקום להתערבות בשיקול דעת התביעה, אשר הפעילה שיקול דעתה בסבירות, ובקשת הנאשמת לביטול כתב האישום - נדחית.

המזכירות תשלח עותק ההחלטה לצדדים

ניתנה היום, כ' טבת תשע"ט, 28 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.